

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

nota n.a.v. verslag wetsvoorstel 70plus rechters

Datum
14 september 2023

Ons kenmerk
4910358

1. Aanleiding

De Tweede Kamer heeft op 22 juni 2023 verslag uitgebracht over het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, de Tweede Verzamelspoedwet COVID-19 en enkele andere wetten in verband met het treffen van een tijdelijke voorziening voor het benoemen van rechters-plaatsvervangers in hun eenenzeventigste levensjaar (36 358).

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd:

- in te stemmen met de nota naar aanleiding van het verslag;
- in te stemmen met een nota van wijziging; en
- de nota n.a.v. het verslag, de nota van wijziging en de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer te ondertekenen.

3. Kernpunten

De fracties van VVD, D66, CDA, SP en BBB hebben inbreng geleverd voor het verslag. In het verslag stelt de D66-fractie verheugd en de CDA-fractie met instemming kennis te hebben genomen van het wetsvoorstel. Een aanzienlijk deel van de inbreng van de fracties in het verslag gaat niet over het wetsvoorstel, maar over het tekort aan rechters en de achterstanden binnen de rechtspraak en het Openbaar Ministerie (hierna: het OM). Verschillende fracties uiten hun zorgen hierover en vragen om informatie over de getroffen en te treffen maatregelen.

Naar aanleiding van een vraag van de SP-fractie is een nota van wijziging gemaakt. Hiermee wordt de termijn waarbinnen het betrokken gerechtsbestuur een aanbeveling tot benoeming van een rechter-plaatsvervanger moet doen aan de Raad voor de rechtspraak (hierna: Rvdr) verruimd. Het gaat daarbij alleen om de (kleine) groep rechters die onder het overgangsrecht van het wetsvoorstel vallen. Zie verder onder 4.3.

4.1 Politieke context

Het wetsvoorstel regelt dat raadsheren en rechters na hun leeftijdsontslag kunnen worden ingezet als raadsheer-plaatsvervanger of rechter-plaatsvervanger totdat zij de leeftijd van drieënzeventig jaar bereiken. Het gaat om een relatief kleine maatregel, aangezien de groep rechters-plaatsvervangers van zeventig jaar en ouder ongeveer 19,4 fte vertegenwoordigt. Hiermee wordt tijdelijk de capaciteit binnen de rechtspraak opgehoogd, zodat de achterstanden bij het afdoen van

zaken sneller kunnen worden ingelopen. Het leidt niet tot een (structurele) afname van het tekort aan rechters. De regeling is tijdelijk van aard. In het wetsvoorstel is geregeld dat anderhalf jaar na inwerkingtreding een evaluatie van de regeling naar de Tweede Kamer zal worden gestuurd. Aan de hand van de uitkomsten van die evaluatie zal worden gezien of een structurele regeling mogelijk is en zo ja, binnen welke kaders.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Staats- en bestuursrecht

Datum
14 september 2023

Ons kenmerk
4910358

Zowel de CDA-fractie als de SP-fractie zijn kritisch over het effect van het wetsvoorstel op het oplossen van het tekort aan rechters. In het verslag is benadrukt dat het wetsvoorstel daarop niet gericht is, maar op het tijdelijk ophogen van de capaciteit binnen de rechtspraak in verband met de afdoening van zaken. Verder stellen alle fracties, met uitzondering die van D66, vragen over (mogelijke) maatregelen om de achterstanden bij de rechtspraak en het OM weg te werken.

De CDA-fractie constateert in het verslag dat cijfers over de in- en uitstroom in de komende jaren en de omvang van het tekort aan rechters in de memorie van toelichting ontbreken en vraagt alsnog hierom. Over de in- en uitstroom is wordt gemeld dat dit over de periode van 2023-2030 884 respectievelijk 806 raadsheren en rechters betreffen.¹ Over de omvang van het tekort aan rechters schat de Rvdr nog steeds dat het tekort, zoals al in de memorie van toelichting is aangegeven, ongeveer 200 fte is. Er zijn geen andere cijfers beschikbaar.

Op de vraag van de SP-fractie over oplossingen voor het tekort aan rechters op de korte en lange termijn is geantwoord dat het tekort aan rechters, waarbij wordt uitgegaan van 200 fte, ten dele zal zijn opgelost in 2030. Op basis van de door de Rvdr verstrekte prognoses over de in- en uitstroom van raadsheren en rechters over de periode 2023-2030 zal het totaal aantal rechters in 2030 toenemen met ongeveer 80 rechters (884-806). Het aantal rechters zal vooral toenemen door de uitbreiding van het aantal opleidingsplaatsen naar 130 rio's op jaarbasis. Het is niet mogelijk om op dit vlak nog maatregelen te treffen, omdat volgens de Rvdr de grenzen van de opleidingscapaciteit zijn bereikt. Dat betekent dat het aantal rio's niet kan worden uitgebreid. Verder wordt in de nota n.a.v. het verslag verwezen naar de extra financiële middelen die zijn vrijgemaakt om de personele capaciteit bij de rechtspraak te vergroten.

Het is mogelijk dat over bovenstaand antwoord op de vraag van de SP-fractie en het antwoord over de onderbouwing van het geschatte tekort aan rechters wordt doorgevraagd, bijvoorbeeld tijdens een eventuele plenaire behandeling van het wetsvoorstel of tijdens het geplande Commissiedebat Rechtspraak op 26 oktober a.s.

4.3 Juridische overwegingen

De nota van wijziging wijzigt artikel VI, een overgangsrechtbepaling, van het wetsvoorstel. Hierin wordt geregeld dat raadsheren en rechters die tussen de negen tot drie maanden voor de inwerkingtreding van het wetsvoorstel met leeftijdsontslag zijn gegaan alsnog kunnen worden benoemd tot raadsheer-plaatsvervanger of rechter-plaatsvervanger.

¹ Zie de brief van 27 juni 2023 aan de Tweede Kamer. Kamerstukken II 2022/23, 29 279, nr. 799.

Hiervoor moet het betrokken gerechtsbestuur binnen een bepaalde termijn een aanbeveling tot benoeming doen aan de Rvdr. Deze wijziging van artikel VI regelt dat die termijn wordt verruimd naar twee weken binnen inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Dit is afgestemd met de Rvdr.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
14 september 2023

Ons kenmerk
4910358